

Reflectie

de boom leeft ons
een spiegel voor
ontkiemt, wortelt
aardt, vertakt
kleurt tot bloei
werpt vruchten af en kringt
z'n eigen loop
op z'n eigen stek
standvastig
als de natuur

Stuifmeel

De dromerige klanken zouden
er niet zijn geweest als je
de knop niet had omgedraaid.
Ze kwamen uit het niets
en verdwenen in je hoofd,
verre componisten,
nooit eerder gehoord.

Langs het pad
vóór het naderend onweer
de grashalmen
in de voorzomer
vóór de naderende
maaimachine, de aren
in bloei, geel & paars.

De wandelaar slaat zijn ogen
op en het stuifmeel plakt
aan zijn wimpers
zoals aan de poten
van de nerveuze wind,
het doel is niet het eten
maar het kijken,
de eenwording geschiedt
door de observatie,
wij gaan niet van a naar b,
maar we zijn onderweg,
verzamelen stuifmeel.

Colofon:

Redactie Enghuizer dialogen: Hans Mellendijk
Vormgeving Enghuizer Dialogen: Louis Radstaak
Vormgeving Poëzielezenaars: Bert Scheuter, Jan Opdam, Hans Mellendijk
Redactie Kunstwandelroutegids: Ruud Kaper en Jan Opdam
Vormgeving Kunstwandelroutegids: Bram Opdam

Druk: Drukkerij Bod
Oplage: 1500

Enghuizer dialogen II | 12e Kunstwandelroute Hummelo 2011

Tussen Pasen en Pinksteren, tussen opstanding en vurige tongen, is er op het landgoed Enghuizen te Hummelo de 12e Kunstwandelroute georganiseerd. Voor de tweede maal hebben De Omsmeders zich laten inspireren door een plek in het park en / of kunstwerk daar opgesteld. Er zijn op vierentwintig plaatsen langs de route gedichten te lezen van de dichtersgroep uit de Achterhoek. Zij hebben een vijftal dichters van de Zutphense poëzieclub Kopwit uitgenodigd mee te doen.

Deelnemende dichters:

Gerard Akse, Nico Arts, Bert Bevers,
Henk Beunk, Vincent Bijlo, Jolanda van Erkel,
Sander Grootendorst, Ankh Gussinklo,
P.B. Kempe, Hans Mellendijk, Dick Molenaar,
Ria Moons, Tim Pardijs, Piet Post, Louis Radstaak,
Sebastiaan Roes, André van Sabben, Bert Scheuter,
Wim van Til, Rena Wams, Anna Wiersma.

op het blog <http://enghuizerdialogen.blogspot.com>
zijn meer gedichten te lezen.

Plek 02 | 20 | 26 | **Ria Moons**

ode aan de peer

wat lig je lekker in de hand
je weegt haast niets
doorschijnend soms
of ook zachtgeel
en altijd bol.

je dagen zijn geteld
het mag niet meer
iemand heeft gesproken:
de boom in met die peren!

nu hangen jullie hier
glanzend eerbeton
aan vervlogen tijden.

gloeiend heimwee rest.

Plek 03 | 20 | 26 | **André van Sabben**

O wandelaar zie hier ons staan
als roedel kijken wij u aan
en houden 's nachts in elk getij
dit landgoed van zieke dieren vrij

opnieuw geboren in een sculptuur
zijn wij verankerd in tijd en uur
nu stroomt heimwee door onze lijven
zal ooit de oude tijd herrijzen ?

niemand hoeft de wolf te vrezem
zij zijn slechts schakel in een keten
speuren kilometers in het rond
met de neus dicht bij de grond

ons dierlijke verlangen
dat in maanlicht wordt gevangen
verklaart het huilen in de nacht
als de geliefde op ons wacht.

Plek 04 | 20 | 26 | **Tim Pardijs**

Opengesteld

Kom langs omwegen. Er zijn hier al mensen verdwenen. Wij niet.
Voor ons was het genoeg dat onze wortels konden doorgronden,
grond grijpen, natuurlijk, altijd met recht van afpaling op 60 meter,
gerekend vanaf het midden van de bron. Dat het kon.

Een wild sap deed ons bijna uit onze bast barsten, schudden,
bedekken. Van zonsopgang tot zonsondergang tot zonsopgang
blijven liggen tot we afgebroken vochtig zouden vergroeien,
onzelf omhullen met meer van onszelf, en van hem. Bijna.

We hielden jacht als honden zonder de lijn, maar hij was
ongrijpbaar. Nu eisen we afstand, staan paarden en spelende
muziekapparaten niet meer toe. Roken, koken of open vuur
verboden. Gelieve niet te verstoren, we zijn kwetsbaar.

De jongen viel op het mos in slaap, maar stond op en verdween
zoals hij was. Daarom dit verbod binnen de aangegeven
velden. Zijn gouden haren glansden ook teveel. Kom
langs omwegen hier vrij wandelen. Kom, broed en rust.

Plek 05 | 20 | **Hans Mellendijk**

geritselrits

hinderlaagvergezichtvallen
varusslagbjelorusiamoskwa
ritsdingenritsgeritselinhetonmetelijekewoudgchark

het zichtbaar gekromde ribbenkruis houdt als uit
de aarde gerezen alle goede voornemens strak
op koers het gevecht voorbij
veilig geland telt slechts de herinnering aan een
eeuwigheid van bevrijdende ruimte

dan daalt de dag het avondrood neemt bezit van
veel voortvluchtigheid stil gevallen vleugels
tonen hun ware onschuld witte kleuren worden
doorschijnend en kwetsbaar een engel is geland
het ritselt en suizelt het wordt nacht op
enghuizen

wat blijft is de euforie

Plek 23 | 20 | 26 | **Nico Arts**

Droomland

Aanminnig zo jij bent
geurend naar schoonheid
jou ingeademd en geproefd

mijn liefde wil ik herschrijven
vuur dat nooit verslaapt
en eeuwig geluk overdenkt

met jou loop ik het droomland in
teken lijnen van verering op jouw huid
heb vleugels aan de liefde gegeven

ondergedompeld in jouw leven
verlangend naar geborgenheid
dat aan struweel doet denken,

waar in stilte beminnen wordt verricht;
de diepste vragen van het hart
niet hoeven worden toegelicht

Plek 26 | Henk Beunk

Podium

de dichter op een
voetstuk plaatsen
is net zo belangrijk
of net zo min nodig
als opkijken
tegen een kunstenaar

woorden en beelden
zijn vertalingen van
een gemoedstoestand

er zijn te weinig tolken

Plek 13 | 26 | **Anna Wiersma**

Een weg te banen,
naar het licht.
Grillig en knoestig,
door niets ontwricht.
Gevecht naast schoonheid,
door vorm van stam en blad.
Onmisbaar, eigenzinnig,
zichtbare longen
voor de stad.

Pissebed

wat wist ik weinig van de pissebed
niet eens dat het een kreeftachtige was
die lang geleden aan land ging
en daar ook 'kelderpot' heet
een taxonomische vergissing

wat wist ik van zijn liefdesleven
zoals het trommelen op het vrouwtje
om toegang tot haar twee vagina's te verkrijgen
hij steunt met twee peniskokers zijn piemel
die hij het liefst gebruikt in diagonale positie
er is ook een ondersoort die niet aan sex doet
de paarse drieoogjes (allen vrouwtjes) klonen zichzelf
één op de duizend van hun spierwitte jongen
is niettemin toch man, al blijkt hij steriel

wat wist ik van de pissebed als geneesmiddel
zoals gedroogd geslikt bij maagklachten
vermalen in een smeersel bij keelklachten
gekookt in pap voor bedplassende kinderen

wat wist ik weinig van pissebedden
totdat ik ze vond onder een fietsbeldop
die neergelegd was op een rottende paal
ver van de zee door een vinder in de hoop
dat de eigenaar van de signaallose fiets
hem daar op een dag terug zou nemen
en niet op de pislucht zou letten.

Plek 12 | 20 | **Anna Wiersma**

Shinto

De weg der goden,
aanbeden zonnegodin:
Amaterasu

Plek 12 | 20 | **P.B. Kempe**

Shinto

IJssel ten westen,
buiging van bosrijk midden:
wees gegroet, oosten!

Plek 13 Poëzieschrijfplek | **Vincent Bijlo, Ankh Gussinklo,
Hans Mellendijk, Henri Timmerman en Anna Wiersma**

Plek 14 | 20 | 26 | **P.B. Kempe**

Pas

Het beest op menig versvoet stapt met hoofd vooruit,
heeft van de zee geen weet – maar wel gaat, schoksgewijs
en stommelend, zijn gang 't gespreide beekbed in,
waar zand loopt en tijd komen zal. Met laarzen aan.

Plek 15 | 26 | **Hans Mellendijk**

beeldscherm

dan de ruimte getekend
onmetelijkheid verkaveld
tijd in horizon gevangen
beschermend bepalend beeld

ogen in spiegel
keer om en beschouw het fond
dat was, is, zal zijn

spiegel im spiegel
sehst euch das wunder an neulicht zu nähern

zien is goed kieken
waor in gedenk en geleuf
zich ow waarheid teunt

your image leaves you
more and more as the mirror
uncovers your soul

reflectie kijkt om
en onthult wat eerder nog
onzichtbaar pad was

füße versunken
im boden wie baumwurzeln
verleihen kopfluft

bi-j al wat vrömd is
de loeken steveg toedoen
gif kälde in huus

if mirrors could talk
and they can't can they really
they would keep silence

Plek 20 Poëzieleesplek | **De Omsmeders en Kopwit**

Plek 20 | **Ton Luijten**

De kunstjiker vertelt

“ik hou niet van kunst
met weer een vergezicht
of een lawaaierig stilleven
van geluid dat anderen lieten horen
eerder, beter

ik hou van kunst
die het geheim koestert
van wat voorbij is en
die tastend een weg zoekt
in de doolhof van de tijd

ik hou niet van kunst
die geen kwaad kan
en glanst in de sneeuw van gister
die de zee in beeld brengt
en de natuur opdient
als een open boek

ik hou van kunst
die het daglicht niet verdraagt
en in een hoopvol ritueel
vertroosting biedt
tranen uitwist
of kromligt van de lach

ik hou van kunst
die ideeën in een glas vangt
doorzichtig is en toch
nog veel te raden laat”

zo sprak de kunstjiker

Plek 20 | **Piet Post**

Ein Vogel saß in einem Käfig,
der Käfig stand in einem leeren Haus,
das Haus lag tief im Wald,
von Gott und allen Menschen verlassen,
un dieser Vogel war blind.

Trotzdem sang er

Plek 13 | 20 | 26 | **Ankh Gussinklo**

Schulplaatse

Bös, beume, kroepholt,
mos en blaeder met heupe
nakende beelden neugt uut
te schulen in de schemme
van de penne...

Schepping

Moesstil blad
beume fluustert binnensmonds
en zonlecht beschrijf grillig de grond
't park zelf hölt zich d'n aom in
wat zol d'r now weer
uut ekraamd worden...

Weerklank

Kleure kriebelt de aerde
't knispert en kraakt
weurde zonder volgorde
zuukt spöllenderwies zich een weg
beumken verwisselen
antikken en fluitend wietergaon

6 Plek 21 | 20 | 26 | **Anna Wiersma**

Waterlelie

Haar schoonheid
is vanzelfsprekend.
Zacht golvend
haar beweging,
in de beek.
Stevig geworteld
in de weke bodem.
Haar bloemblad,
mat en bleek.
En in haar hart
een kleur, zo rijk!
Zo oogt zij teer
en krachtig, tegelijk.

Plek 22 | 20 | 26 | **Dick Molenaar**

euforie

deze oprijzende vleugels gaan op uitzicht
ontstijgen ons dagelijkse bestaan loze beloften
tellen niet mee
dit zinderend avontuur vliegt boven alle
doemdenken uit en trekt de diepe denker in
weer en wind te zeil
de gemotiveerde twijfelaar vliegt met lusten en
lasten zijn angsten te boven hoger dan hij had
voorzien en de overmoedige mens slaat hier zijn
eigen vleugels uit zo staat men gereed voor deze
onthullende vlucht

opbollende boodschappen wapperen door het
zwerk bevrijdende verhalen doen de ronde op
dit landgoed en hooghartigheid verliest het van
de eenvoud

Plek 06 | 20 | 26 | **Wim van Til**

ik zoek mijn moeder

De armen van de Oude Rijn zijn de armen
van mijn moeder. Zij reiken tot haar overkant.
Ik leerde vissen aan die oever, ving dagelijks
bot, keerde telkens weer. Zij zag mij als ik was.

Hoe kijk je naar een landschap dat extreem
verandert, een knik in de rivier en een vermaakte loop.
De overkant ligt hier, de Rijn voedt hem met zijn water.
Als je wilt weten hoe mosterd smaakt, proef dan
na de maaltijd. Het smaakt naar heimwee, naar
verlangen; het smaakt als water. Je drinkt het en het is er
niet.

Mijn moeder strekt haar armen uit en ik loop
naar haar toe over het ijs van de Oude Rijn en ik ben
weer bij het witte kerkje. De gemeenschap huilt om de zee
die neemt en de gemeenschap knikt om het kind
dat gedoopt wordt. Het is water en het is er niet.

Ik zoek mijn moeder en de vissen weten, dat zij er
niet is. Het is water en het is niets. De vissen kennen
de jongen die hen niet ving en ze kennen de moeder
die hen beschermde. Haar as voedt de wortels van
deze boom, zoals het water.

De armen van de Oude Rijn zijn de armen
van mijn moeder. Zij reikt mij van de overkant.

Plek 08 | 20 | 26 | **Jolanda van Erkel**

Verbinding

je sprekende ogen vertellen
dat wat je mond voor mij verzwijgt
vanonder dat masker, een verstild gelaat
bezing en bejubel jij het recht van leven

je wenkt en ik buig voorzichtig
in jouw richting, bang om hard te vallen
omklem ik de leuning met witte vingers
deze brug, de verbinding
jouw wereld, mijn wereld, wiens wereld?

plots pak je mijn hand, dapperder dan ik
neem je me mee, ik verzet en ik bedaar
aan de overkant sla ik mijn ogen op en
aanschouw, ervaar, durf daar te zien
wat je mond hier voor mij verzwijgt

Plek 09 | 20 | 26 | **Rena Wams**

Kosmondiaal

het universum
toont onzichtbaar
veelgekleurde
snaren onhoorbaar
de trillingen die
zich vertalen
in de diepe stilte
van het ál-

geheel verloren
op zoek naar leven
waar men
niets verwacht
de rust vindt
de rust vindt
in een samensmelten
van ongeweten zijn

de diepte in
de diepte